

T.C
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

03 Mart 2014

Sayı: 51072895-010.06.01-

Konu: Genelge

GENELGE

(2014/4)

Bilindiği üzere, 2872 sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (e) ve (f) bentleri biyolojik çeşitliliği, ekosistemi, sulak alanlar, nesli tehdit ve tehlike altındaki türler ile nadir bitki ve hayvan türlerinin korunmasını esas almakta olup; 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (e) bentleri ile 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (ç), (d), (e) ve (g) bentleri uyarınca mezkûr vazifeler Bakanlığımızın sorumluluğuna verilmiştir.

Ayrıca ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gereği korunması gereken peyzaj, tür ve habitatlar ile 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında ilan edilen korunan alanlar ile 6831 sayılı Orman Kanunu, 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve 167 sayılı Yer altı Suları Hakkında Kanun kapsamında olan alanlar da yine Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarının sorumluluğuna tevdi edilmiştir.

Ülkemizin sahip olduğu tabii değerlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanarak kıt kaynaklarının ekonomiye kazandırılması ve aynı zamanda biyolojik çeşitliliğin korunması maksadıyla muhtelif düzenlemeler yapılmış olup, Bakanlığımız ve bağlı kuruluşları tarafından yürütülen iş ve işlemler de yukarıda zikredilen mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir.

Bununla birlikte, 3213 sayılı Maden Kanunu ile Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliği ve Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği ile ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde Bakanlığımızın uhdesinde bulunan alanlara dair müracaatların değerlendirmesinin yapılacağı süreç düzenlenmemiş; bu manâda bazı enerji ve madencilik faaliyetlerinin doğaya yönelik etkilerinin kontrol altına alınabilmesi için yürütülecek iş ve işlemler Bakanlığımız uhdesinde olduğundan tanımlanmamıştır.

Bu minvalde, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında "korunan alan" olarak belirlenen alanlar ile yine Bakanlığımız uhdesinde yer alan orman alanları ve orman sayılan alanlar ile hususiyetleri gereği özel koruma altına alınması icap eden sahalara yönelik enerji üretimi ve madencilik faaliyetlerinin yürütülebilmesi maksadıyla yapılacak müracaatlar aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde değerlendirilerek ivedilikle neticelendirilecektir.

1- Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatlarına yapılan müracaatlar hakkında müracaat sahibine en geç 20 gün içerisinde;

- a) Yapılan değerlendirme neticesinde müracaatın uygun bulunduğu,
- b) Müracaat belgelerinin eksik ve/veya yetersiz olduğu, tamamlanması ve düzeltilmesi gerektiği,

c) Yapılan değerlendirme neticesinde gerekçesi belirtilerek müracaatın uygun bulunmadığı,

ç) Gerekçesi belirtilerek müracaatın değerlendirmeye alınmadığı, bildirilecektir.

2- Faaliyetin, Biyolojik Çeşitliliği, Yaban Hayatını, Sulak Alanları, Korunan Alanları, Tehdit ve Tehlike Altında olan Endemik ve Nadir Türleri etkilemesi muhtemel olmakla beraber, alınacak önleyici ve telafi edici tedbirlerle etkinin en aza indirileceğinin Bilimsel Raporla tevsik edilmesi ve raporda belirlenen tedbirlerin faaliyet sahibi tarafından taahhüt edilmesi şartıyla izin verilecek faaliyetler şunlardır:

a) Korunan alanlarda ve korunan alan etki alanlarında kalan ve ÇED Yönetmeliği Ek-1 listesinde yer almayan madencilik faaliyetleri.

b) ÇED Yönetmeliği Ek-1 listesinde yer almayan hidroelektrik santraller (HES), hidrolik faaliyetler, rüzgâr enerji santralleri (RES), güneş enerji santralleri (GES), termik santral faaliyetleri ve jeotermal enerji faaliyetleri.

c) Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA), ulusal ve uluslararası kredi veren kurum ve kuruluşların matbu formlarla Bakanlık onayını gerektiren faaliyetler.

3- Aşağıdaki alanlarda gerçekleştirilmek istenen faaliyetlerden, ÇED Yönetmeliği Ek-I'e girmeyenler için faaliyetin türüne göre bu Genelge ekinde (Ek-1) verilen esaslara göre bilimsel rapor hazırlanır:

a) Ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca korunması gerekli alanlarda.

b) Korunan alanlarda ve korunan alan etki alanlarında.

4- Aşağıdaki alanlarda gerçekleştirilmek istenen faaliyetlerden, ÇED Yönetmeliği Ek-I'e girmeyenler için faaliyetin türüne göre bu Genelge ekinde (Ek-1) verilen esaslara göre Bakanlıkça kurulacak komisyon marifetiyle bilimsel raporun hazırlanıp hazırlanmayacağına karar verilir:

a) Türlerin bağımlı olduğu alanlarda.

b) Bilimsel araştırmalar için önem arz eden ve/veya nesli tehlikeye düşmüş veya düşebilir türler ve ülkemiz için endemik olan türlerin yaşama alanlarında.

c) Hassas alanlarda.

ç) Benzersiz özelliklerdeki jeolojik ve jeomorfolojik oluşumların bulunduğu alanlarda.

d) Biyolojik çeşitlilik açısından önemli alanlarda.

5- Başvuruların Değerlendirmeye Alınmayacağı Sahalar:

a) Faaliyetin, biyolojik çeşitliliği, yaban hayatını, sulak alanları, korunan alanları, tehdit ve tehlike altında olan endemik ve nadir türleri doğrudan etkilemesi sebebiyle aşağıda belirtilen alanlarda, ilgili mevzuat gereği izin verilmeyen enerji ve madencilik faaliyetlerine ilişkin müracaatlar değerlendirmeye alınmayacaktır:

1. Korunan alanların mutlak koruma bölgelerinde.
2. Planı yapılmamış veya planlama süreci devam eden korunan alanlarda.
3. Türlerin korunması için ayrılan ve coğrafi sınırları belirlenmiş olan alanlarda.
4. Plan ve projesi mevcut olan baraj veya gölet gövdelerinin inşa edileceği alanlarda.

5. Mevcut baraj ve gölet yapılarının güvenliğini tehlikeye atacak mesafedeki alanlarda.

6. İşletmeye alınmış mevcut Baraj ve göletlerin işletme ve rezervuar alanlarında.

7. Koruma alanları ilan edilen içme suyu temin maksatlı kuyu, pınar, kaynak, kaptaj, tünel, galeri vb. yapıların mutlak koruma alanlarında (50-100 m.), ve birinci derece koruma alanlarında.

8. İçme suyu havzasına ilişkin özel hükümler getirilinceye kadar İçme ve kullanma suyu mutlak ve kısa mesafeli koruma alanlarında.

b) Aşağıda belirtilen alanlarda rüzgâr enerji santralleri ve RES ölçüm direği müracaatları değerlendirmeye alınmaz ve kapasite artışına izin verilmez:

1. İstanbul ve Kocaeli illerinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.

2. Çanakkale ve Tekirdağ illerinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.

3. Hatay İlinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.

4. Artvin İlinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.

5. Planlama, proje ve inşaat aşamasında bulunan baraj ve gölet rezervuar alanlarında.

6. Gen koruma ormanlarında, muhafaza ormanlarında, tohum meşcerelerinde ve mesire alanlarında.

7. Sulak alanlarda ve sulak alanı çevreleyen 2,5 km.lik Tedbir Bölgelerinde.

Bu alanlar için müracaat etmiş ve lisans almış projelerde değerlendirmeye alınmayacaktır.

c) I. Grup ve II (a) Grubu madencilik faaliyetlerinin değerlendirmeye alınmayacağı alanlar:

1. Otoyol, karayolu, il veya ilçe yerleşim alanlarının öngörünümünde en az 2 km.lik mesafede kalan orman alanlarında,

2. Deniz sahili öngörünümünde olup, kıyı çizgisinden itibaren en az 5 km.lik mesafede kalan alanlarda,

3. Korunan alanlarda,

4. Gen koruma ormanlarında, tohum meşcerelerinde, mesire alanlarında ve muhafaza ormanlarında,

5. Yer altı suyu işletme sahalarında,

6. İçme suyu temin edilen kuyu, pınar, kaynak, kaptaj, tünel, galeri ve benzeri yapıların mutlak ve birinci derece koruma alanlarında,

7. Tepe kapalılık oranı % 71 den fazla olan verimli orman alanlarında,

ç) II (b) grubu madencilik faaliyetlerinin değerlendirmeye alınmayacağı alanlar:

1. Tepe kapalılık oranı % 71 den fazla olan orman alanlarında.

2. Tohum meşcerelerinde, gen koruma ormanlarında ve muhafaza ormanlarında.

3. İçme suyu temin edilen kuyu, pınar, kaynak, kaptaj, tünel, galeri ve benzeri yapıların mutlak ve birinci derece koruma alanlarında.

4. Korunan alanlarda.

d) 3. ve 4. Grup madencilik faaliyetlerinin değerlendirmeye alınmayacağı alanlar:

1. Korunan alanların mutlak ve hassas koruma bölgelerinde.
2. Gen koruma ormanlarında ve tohum meşcerelerinde.
3. İçme suyu temin edilen kuyu, pınar, kaynak, kaptaj, tünel, galeri ve benzeri yapıların mutlak ve birinci derece koruma alanlarında.

e) GES faaliyetlerinin değerlendirmeye alınmayacağı alanlar:

1. İstanbul ve Kocaeli illerinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.
2. Çanakkale ve Tekirdağ illerinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.
3. Hatay İlinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.
4. Artvin İlinde Ek-2 haritada coğrafi sınırları belirlenen alanda.
5. Orman sayılan alanlarda ve Bakanlık yönetiminde olan korunan alanlarda.
6. Sulak alanlarda ve sulak alanı çevreleyen 2,5 km'lik Tedbir Bölgelerinde.

f) Orman sayılan alanlarda lisanssız elektrik üretim faaliyetleri değerlendirmeye alınmaz.

Yukarıda belirtilen hususlara göre işlem yapılması hususunda gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EKLER :

- 1- Bilimsel Rapor Hazırlama Esasları (2 sayfa)
- 2- Haritalar

Ek-1 Bilimsel Rapor Hazırlama Esasları

1. Bilimsel Raporun hazırlanması sürecinde aşağıda belirtilen ilkelere uyulacaktır.

- a) Bilimsel Raporlar, bünyelerinde daimi statüde ilgili uzmanları bulunduran üniversiteler ve araştırma kurumları ile ÇED Yeterlilik tebliği kapsamında yeterliliğe sahip firmalarca hazırlanır. Bu firmalar, hazırladıkları raporlar sebebiyle ilgili yönetmelik/tebliğ denetim değerlendirme şartlarına tabi olurlar.
- b) Faaliyetin türüne göre raporu hazırlayacak meslek disiplinleri ve uzmanlık alanları Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir. Talep edilen uzmanlık alanlarının belgelenmesi zorunludur.
- c) Güncel Rapor Formatı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün internet adresinde yayınlanır.
- d) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından raporun eksik veya yetersiz olduğunun tespit edilmesi halinde, faaliyet sahibinden raporun geliştirilmesini veya yeni bir rapor hazırlanmasını isteyebilir.
- e) Rapor hazırlanmasında, alana ilişkin güncel haritalar ve literatür bilgileri, TUBİVES, Nuhun Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı gibi güncel olan ulusal ve uluslararası bilimsel veritabanları ile uluslararası sözleşmelerce oluşturulan veri tabanları kullanılır.
- f) Bilimsel raporu hazırlamak için faaliyetin yeri ve özelliğine göre bitkilerin vejetasyon döneminde, hayvanların ise çiftleşme, üreme ve göç döneminde arazi çalışmaları yapılır veya son 3 yıl içerisinde yapılmış arazi çalışması verileri kullanılır.
- g) Arazi çalışmasının yapıldığı ilde, il şube müdürlüğünden arazi çalışmasının yapıldığına dair belge alınır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünce gerekli görülmesi halinde arazi çalışmalarına katılım sağlanır ve ilave arazi çalışması istenir.

2. Bilimsel raporların sunumu

- a) Hazırlanan raporda, hazırlayanların ıslak imzası yer alır. Üniversite ve araştırma kurumlarından kurum onayı istenir.
- b) Rapor en az 3 nüsha olarak basılı ve CD ortamında Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne sunulur.

3. Bilimsel raporların değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve taahhütlerin izlenmesi

- a) Gelen raporlar, ilgili birim veya birimler tarafından azami 20 iş günü içerisinde değerlendirilerek sonuçlandırılır. Raporlarda düzeltme ve ek çalışma talep edilmesi durumunda süre durdurulur.
- b) Değerlendirme sürecinde raporu hazırlayan uzmanlardan ve faaliyet sahibinden toplantı talep edilebilir.

- c) Bilimsel raporlarda yanlış verilerin kullanılması durumunda Rapor iade edilir. Bu şekilde kasıtlı olarak yanlış verilere dayalı olarak rapor hazırladıkları tespit edilen uzmanların bir yıl süre ile bu işe ve başka işlere ait raporları dikkate alınmaz.
- d) Değerlendirme sonucunda alınan karar, ilgili başvuru sahibine yazılı olarak bir hafta içerisinde bildirilir.
- e) Bilimsel raporlarla getirilen ve Bakanlık veya Bölge Müdürlüklerince istenen ilave öneri ve tedbirlerin yer aldığı taahhütname yatırımcı firmanın yetkili temsilcileri tarafından imzalanarak iki nüsha olarak Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne sunulur.
- f) Taahhütnamede belirtilen iş ve işlemler, zamanında yerine getirilir. Taahhütlerin yerine getirilmesini müteakip ilgili il şube müdürlüklerine faaliyet sorumlusu tarafından bilgi verilir. İzleme dönemleri sonunda hazırlanacak raporlar Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne sunulur.
- g) Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri taahhütlerin yerine getirilip getirilmediğine dair denetimler yapar.
- h) İzleme ve denetim sonuçlarına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ilave tedbirler alınmasını isteyebilir.